

Zapisnik
s 23. sastanka Radne skupine Istarske županije za ujednačavanje terminologije na
talijanskom jeziku održanog u Pazinu
u srijedu 9. listopada 2024. godine s početkom u 10:00 sati

Prisutni:

Istarska županija-Regione Istriana – Marina Barbić-Poropat
Istarska županija-Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić Cerin
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Poreč-Parenzo – Edi Zarli
Grad Vodnjan-Dignano – Gianna Fioranti
Odvjetnica Tiziana Paris

Gosti (na daljinu)

Italo Rubino – OIIFI-REII, DGT, Europska komisija
Kim Jakopič – Ured za dvojezičnost, Obalna samoupravna zajednica talijanske narodnosti (CAN Costiera)

Dnevni red:

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenje koordinatore
4. Konačna verzija glasačkih listića za lokalne izbore
5. Predstavljanje ažurirane verzije Glosara upravne terminologije (radni dokument)
6. Razno

AD 1

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik s prethodnog sastanka usvojen je jednoglasno, bez primjedbi.

AD 3

Koordinatorica je otvorila točku priopćenja obavijestivši prisutne o planu rada do kraja 2024. godine. Kao prvo, htjela bi da se objavi druga inačica Glosara, zato danas planira predstaviti dopune unesene na temelju zapisnika. Konačna inačica Glosara trebala bi biti spremna za sljedeći sastanak Skupine.

Što se tiče zapisnika, nedostaju tri za 2023. godinu i tri za 2024. godinu. Koordinatorica je rekla da će poslati e-mail članovima Skupine koji ih još trebaju prevesti. Predložila je da se prijevodi budućih zapisnika dodjeljuju prema abecednom redu članova Skupine. Prijedlog je prihvaćen.

Profesionalno usavršavanje proteklih godina održavalo se u studenome, no profesor Viale sa Sveučilišta u Bologni slobodan je 9. prosinca. Koordinatorica je predložila da tema bude oslovljavanje, posebno način na koji se obraćamo osobama koje imaju ili nemaju određene funkcije. Naime, u hrvatskom jeziku svi su „gospodin/gospođa“, dok u talijanskom taj izraz može imati određene konotacije. Koordinatorica je zamolila prisutne da joj pošalju pitanja koja bi profesor mogao obraditi.

Sljedeći sastanak Skupine planiran je između 13. i 15. studenog.

Što se tiče sporazuma s Regijom Furlanijom-Julijskom krajinom – koji bi omogućio dolazak stručnjaka iz Italije radi održavanja tematskih predavanja za prevoditelje – koordinatorica je izjavila da još uvijek nema informacija o tome.

Što se tiče studijskog putovanja u DGT u Bruxelles, predloženi termin je od 11. do 13. prosinca 2024. Šest članova Skupine potvrdilo je sudjelovanje, dok dvoje još čeka odgovor od nadređenih. Pridružiti će se i kolegice iz Regije Furlanije-Juljske krajine. Još se čeka konačna potvrda datuma od strane DGT-a.

Italo Rubino izrazio je zadovoljstvo sudjelovanjem većeg broja članova, jer to opravdava angažman odjela koji će ih primiti. Obavijestio je prisutne da je u kontaktu s voditeljicom odjela Paolom Rizzotto, koja treba odobriti organizaciju posjeta. Za organizaciju vođenog obilaska potrebno je najmanje deset sudionika. Koordinatorica se nada da će se ovoga puta posjet uspjeti organizirati.

Koordinatorica je izvijestila da ju je kontaktirao poslijedoktorand prof. Stefana Ondellija, Marco Dorigo, koji je zamolio da mu se pošalju originalni tekstovi s pripadajućim prijevodima. Koordinatorica mu je poslala tekstove različitih vrsta i tema (prevedene i/ili lektorirane od strane različitih osoba) te će obavijestiti Skupinu o rezultatima istraživanja. Poslijedoktorand planira Talijanima koji žive u Italiji dati na čitanje administrativne tekstove nastale u Istri (prevedene sa slovenskog ili hrvatskog) i pitati ih jesu li tekstovi razumljivi. Tako će se moći procijeniti koliko je razumijevanje narušeno zbog jezične uporabe.

U tom kontekstu, Italo Rubino je predložio analizu naših tekstova kako bi se uočile eventualne sustavne slabosti i pronašla rješenja. Zatražio je od članova Skupine da mu pošalju zbirku tekstova različitih vrsta. Prihvatljivi su i novinarski tekstovi (vijesti) ako su ujedno institucionalni tekstovi. Koordinatorica je ponudila poslati mu tekstove koje je već poslala poslijedoktorandu, uz dodatak drugih tekstova.

Što se tiče Tradosa, očekuje se da bi ga Istarska županija mogla nabaviti krajem godine. Informatičar Županije rekao je koordinatorici da bi bilo bolje pohraniti podatke Tradosa u oblaku nego na serveru. Koordinatorica je također izvijestila da je zatražila od dobavljača Tradosa mogućnost proširenja mreže. Obavijestila je prevoditelje i prevoditeljice da će sljedeće godine biti moguće pridružiti se mreži te će se definirati tko će biti administrator, jer ako se želi postići usklađenost, pdf glosar nije dovoljan.

Italo Rubino podsjetio je prisutne da je Regija Furlanija-Juljska krajina odabrala oblak te da bi stvaranjem zajedničkog sustava bilo moguće razmjenjivati podatke.

Koordinatorica je nastavila s priopćenjima podsjetivši da je u zapisniku 14. sastanka dogovoreno da se u Glosar uključe riječi uobičajene u području komunalnih usluga, no taj dogovor nije realiziran. Također, spomenuta je potreba za prikupljanjem stradarija barem za gradove (a po mogućnosti i za općine) s dvojezičnim statusom u Istri. Koordinatorica već posjeduje stradarije Rovinja, Pule, Novigrada, Poreča i Umaga. Nedostaju oni za Buje i Vodnjan. Kada budu prikupljeni stradariji svih dvojezičnih gradova, moglo bi se razmotriti njihovo objavljivanje.

AD4

Govoreći o glasačkim listićima za lokalne izbore, koordinatorica je predložila usvajanje zajedničke formulacije za napomenu koja na hrvatskom glasi: „Izrazi koji imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.“

Nakon brainstorminga unutar Skupine, prihvaćena je formulacija: „*In questa scheda eventuali espressioni solo al maschile o al femminile vanno intese come riferite a entrambi i generi, a prescindere da quello riportato.*“

Tijekom analize ostalih dokumenata, u dijelu gdje se govori o izboru članova gradskog vijeća, spomenut je termin „*podstavak*“. Koordinatorica je pitala treba li *podstavak* prevesti kao *capoverso* ili *alineja*.

Na to je odvjetnica Tiziana Paris odgovorila da je *podstavak* pogrešan izraz koji ne postoji u pravnoj terminologiji hrvatskog jezika. U hrvatskom se jeziku koriste termini: *članak*, *stavak*, *točka*, *alineja*. Odvjetnica Paris je dodala da je pronašla internetsku stranicu koja obrađuje tu temu te će je poslati koordinatorici putem e-maila.

Što se tiče dileme treba li koristiti izraz *elezioni amministrative* ili *elezioni locali*, istaknuto je da se u Italiji regionalni izbori održavaju odvojeno od općinskih izbora. Izraz *elezioni amministrative* odnosi se na izbore koji se održavaju u općinama (jedinicama lokalne uprave), ali i provincije se smatraju jedinicama lokalne uprave, dok su regije jedinice područne uprave.

Kim Jakopič je napomenula da u Sloveniji ne postoje regije, a na službenim stranicama slovenske vlade izbori koji nisu državni nazivaju se „lokalni izbori“.

Zaključeno je da je bolje koristiti termin *elezioni locali* kao prijevod za *lokalni izbori* jer je manje dvosmislen. Naime, pojmovi *elezioni amministrative* i *elezioni regionali* u Italiji dva su potpuno odvojena pojma.

U dokumentu pod nazivom *Lista elettorale per l'elezione del consiglio del comitato circoscrizionale XY*, gdje je postojala dilema treba li izraz *utvrđuje pravovaljanima* prevesti kao *determina/constata la validità* ili *convalida*, odvjetnica Paris je istaknula da je jedini pravno pogrešan prijevod „*determina la validità*“. Stoga je odlučeno koristiti prijevod *convalida*.

Na kraju je koordinatorica rekla da namjerava uključiti prijevod glasačkih listića u prilog Glosara, što je Skupina odobrila.

AD 5

Prilikom predstavljanja druge ažurirane inačice Glosara koordinatorica je izjavila da je unijela sve izraze koji su bili odobreni na prethodnim sastancima. Zamolila je članove Skupine da provjere je li možda nešto propustila. Dopune je označila crvenom bojom, prijedloge izmjena plavom bojom, a radna mjesta koja bi trebalo preispitati ružičastom bojom. U fusnotama je navela elemente koje treba provjeriti.

Skupina se posebno osvrnula na termin *pojedinačni akt*, za koji je ranije bilo potvrđeno da se prevodi kao *atto puntuale*, ali se često prevodio i kao *atto individuale*, *atto singolo*, *atto speciale* ili *atto particolare*. Koordinatorica je rekla da je na sastanku Terminološke skupine dvojezičnih općina Slovenije čula objašnjenje dvojice slovenskih odvjetnika koji rade u Italiji. Njihovo objašnjenje može biti korisno za našu Skupinu, s obzirom na to da u slovenskom jeziku postoji identičan izraz kao u hrvatskom. Odvjetnici su tvrdili da je za pravni termin *pojedinačni akt* ispravno navesti *atto individuale*. Koordinatorica je dodala da namjerava postaviti to pitanje odvjetnici Paris.

AD 6

Pod točkom „Razno“ otvorena je rasprava o primjeni termina iz Glosara. Naime, prva verzija Glosara (objavljena u prosincu 2022. godine) izričito navodi: „Rok za primjenu određenih termina (npr. naziva upravnih tijela) koji zahtijevaju suglasnost Ministarstva pravosuđa i uprave jest najviše tri godine od datuma objave Glosara“. Prošle su dvije godine, a Skupina nije dobila službeni odgovor od gradova i općina, koji su izravno nadležni za primjenu. Pojedini prevoditelji iz Skupine nikada nisu dobili dopuštenje svojih nadređenih za primjenu termina iz Glosara niti su dobili upute o tome. Neki gradova i sama Županija i dalje koriste termine poput *consiglio*

municipale umjesto *consiglio cittadino*, *comitati locali* umjesto *comitati circoscrizionali*, *assessore* umjesto *dirigente* itd. Teoretski se očekuje ujednačavanje, ali u praksi se ono i dalje ne provodi.

Na sastanku održanom 16. studenoga 2022. godine, na kojem su prisustvovala pročelnica Tea Batel i zamjenica župana Jessica Acquavita, Skupini je rečeno da će se raditi na „stručnoj osviještenosti“ čelnika s ciljem promicanja primjene Glosara koji je izradila Skupina. Budući da Skupina nije primijetila napredak u ujednačavanju termina koji su uočeni kao posebno problematični i stoga prioritetni, postavlja se pitanje hoće li se Glosar ikada primijeniti ili će ostati mrtvo slovo na papiru. Posebno je problematično što, ako se na talijanskom jeziku ne ujednače ključni stručni termini poput *pročelnik*, *upravni odjel*, *gradsko vijeće*, *općinsko vijeće*, *mjesni odbor* itd., doći će do stvaranja dubleta ili tripleta koje će negativno utjecati na prijevodnu memoriju u Tradosu (a ona će biti zajednička od sljedeće godine, kada se očekuje da će gradovi/općine s dvojezičnim statusom nabaviti Trados za svoje prevoditelje i omogućiti im pristup Trados mreži Istarske županije). To bi proizvelo istu raznolikost prevoditeljskih rješenja koju je Skupina za ujednačavanje terminologije zapravo trebala suzbiti.

U vezi s tim Italo Rubino je predložio da Istarska županija pošalje okružnicu svim općinama i gradovima, priloži Glosar i predloži njegovu primjenu, jer smatra da je Županija ovlaštena za takvo što.

Koordinatorica je odgovorila da je Županija to mogla učiniti u protekle dvije godine, ali vjerojatno nije jer ne posjeduje pravne instrumente kojima bi gradovima i općinama mogla nametnuti primjenu Glosara. Ipak, najavila je da će zatražiti potvrdu od zamjenice župana Acquavita i pročelnice Batel.

Edi Zarli je predložio da se na sljedeći sastanak Skupine pozovu svi gradonačelnici i zamjenici gradonačelnika tj. načelnici i zamjenici načelnika općina s dvojezičnim statusom u Istarskoj županiji kako bi ih se zamolilo da razmotre rješenja predložena u Glosaru te da naznače hoće li i kada iste primijeniti.

Koordinatorica je potom predložila sazivanje zajedničkog sastanka sa zamjenicom župana Acquavita, pročelnicom Batel te gradonačelnicima i zamjenicima gradonačelnika tj. načelnicima i zamjenicima načelnika općina s dvojezičnim statusom kako bi se na temelju njihovih povratnih informacija odredila budućnost Skupine i Glosara. Skupina se složila s tim prijedlogom.

Budući da su iscrpljene sve točke dnevnog reda, sastanak je zaključen u 13:15.

Koordinatorica

Zapisničarka

Marina Barbić-Poropat

Viviana Viviani

KLASA: 024-04/24-03/01
URBROJ: 2163-11/4-24-15